

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

วิกฤตจากการลดลงของพระภิกษุและสามเณรใน
จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวพัชรินทร์ ปินตา

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธศาสนศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร. วิโรจน์ อินทนนท์ ประธานกรรมการ
 อาจารย์ ดร. พิสิฐ โคตรสุโพธิ์ กรรมการ
 อาจารย์ ดร. สมหวัง แก้วสุฟอง กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิกฤตของศาสนทายาท จากการลดลงของพระภิกษุและสามเณรในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อต้องการทราบสาเหตุ ผลกระทบ และแนวทางแก้ไขและข้อเสนอแนะของวิกฤตดังกล่าว

วิธีการดำเนินงานวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ภาค คือ การศึกษาภาคเอกสาร และการศึกษาภาคสนาม กลุ่มประชากรตัวอย่าง ได้แก่ 1) พระภิกษุ (ผู้บริหารคณะสงฆ์ ผู้บริหารสถานศึกษาของสงฆ์ เจ้าอาวาส และพระภิกษุลูกวัด) 2) สามเณร และ 3) ประชาชนทั่วไป (มัคทายก ผู้ปกครองและเยาวชน) ในเขตพื้นที่อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 180 รูป/ คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน โดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบกรรบาย และสรุปผลการวิจัยเชิงพรรณนา

ผลการวิจัยพบว่า สาเหตุของการลดลงของพระภิกษุและสามเณรในจังหวัดเชียงใหม่ เรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ คือ 1) ค่านิยมและจุดมุ่งหมายของการบวชที่เปลี่ยนแปลง 2) สภาพสังคมและเศรษฐกิจ ของท้องถิ่นที่เปลี่ยนแปลง 3) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ว่าด้วยการจัดการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี

ด้านของผลกระทบจากการลดลงของพระภิกษุและสามเณรในจังหวัดเชียงใหม่ เรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ คือ 1) ทำให้ขาดแคลนศาสนทายาทของชุมชน 2) ทำให้ค่านิยมและจุดมุ่งหมายของการบวชเปลี่ยนแปลงไป 3) ทำให้ขาดพระภิกษุ-สามเณรที่หน้าหน้าที่ในการอุปฐากและประกอบศาสนพิธี

สาเหตุและผลกระทบดังกล่าว มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันจากการศึกษาภาคเอกสาร และภาคสนาม และยังพบว่ามีความแตกต่างกันบ้างเล็กน้อยตามบริบทท้องถิ่นซึ่งมีความสัมพันธ์ต่อวิถีชีวิต รูปแบบและวิธีการทางศาสนา ที่แสดงออกผ่านความเชื่อและศรัทธาจนกลายเป็นประเพณี-วัฒนธรรมทางสังคม

สำหรับแนวทางแก้ไข เรียงลำดับความสำคัญ 3 ลำดับ คือ 1) คณะสงฆ์จังหวัดเชียงใหม่ ต้องทบทวน และปรับเปลี่ยนรูปแบบและวิธีการการบริหารงาน และการปกครอง 2) ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการฟื้นฟูและส่งเสริมบทบาทของศาสนทายาทท้องถิ่น 3) ทุกภาคส่วนต้องให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาของสงฆ์ให้สอดคล้องและเป็นที่ยอมรับของสังคม

แต่แนวทางแก้ไขที่ข้างต้นก็เป็นแนวทางกว้าง ๆ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าแนวทางริบด่วนที่ควรทำ คือ ๑) คณะสงฆ์ต้องจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญให้ครอบคลุมทุกอำเภอ ๒) วัดทุกวัดต้องมีทุนนิธิเพื่อเป็นค่าโดยสาร อาหารและค่าเทอมสำหรับพระภิกษุและสามเณรที่เรียนหนังสือ

Thesis Title	Crisis of Decreasing Number of Monks and Novices in Chiang Mai	
Author	Miss Patcharin Pinta	
Degree	Mater of Arts (Buddhist Studies)	
Thesis Advisory Committee	Lect. Dr. Viroj Inthanon	Chairperson
	Lect. Dr. Phisit Kotsupho	Member
	Lect. Dr. Somwang Kaewsufong	Member

ABSTRACT

The thesis entitled “The Crisis of Decreasing Number of Monks and Novices in Chiang Mai ” is aimed at study in the causes and effects of the crisis of decreasing of Buddhist monks and novices in Chiang Mai and its resolution.

The thesis is composed of two parts, That is, documentary and field-works. The target groups of study are 1) Buddhist monks (Sangha administrator, ecclesiastical school administrators abbots and ordinary monks) 2) Novices and 3) General people (deacon, Parents and youth) in the area of Muang Distric, Chiang Mai totally 180. By the means of multirandom samplings. The dept interview is conducted. The result of discovery was shown in descriptive ways with tables.

The main study was revealed that causes of decreasing of Buddhist monks and Novices in Chiang Mai respectively are as followings, 1) the changes of value and attitude of ordination 2) the change of social and economic condition 3) the promulgation of education act 2542 B.E. which enforcing compulsory education for 12 years.

The main effects of the decreasing of Buddhist monks and novices in Chiang Mai are as following respectively, 1) to be short of religious successory in community 2) there is some change on value and aim of ordination 3) to be short of monks and novices – monk attendant, who will conduct ceremony.

There is some similar tone of cause and effect in both documentary and field-work research, however when focusing on local contact related to way of lives backing up by faith repressing themselves in the name of tradition and culture some change was found.

The resolution in the wider sense are suggested as followings: 1) Chiang Mai sangha administrative should review and modify form and method of administration 2) All parties must be invited to participate in restoration and promotion of religious personals. 3) All pasties must encourage and support Sangha administrations in developing ecclesiastical education to be responsive to and accepted by society.

In the narrower sense and urgently, the suggestions are 1) Sangha administrative should provide general ecclesiastical education in every district. 2) All temples should raise foundation for busfair and tuition-fee for monk and novice students.